Ludność na rynku pracy w województwie podlaskim – wyniki wstępne NSP 2021

06.12.2022 r.

490,9 tys.
Liczba pracujących w wieku 15 lat i więcej

21,2 tys.
Liczba bezrobotnych w wieku 15–74 lata

Niniejsza informacja sygnalna prezentuje wstępne wyniki NSP 2021 w zakresie sytuacji osób na rynku pracy w województwie podlaskim. Okresem obserwacji był tydzień poprzedzający moment krytyczny spisu, tj. 25–31 marca 2021 r., a badaniem objęto osoby w wieku 15 lat i więcej[1]. W porównaniu z wynikami spisu z 2011 r. zaobserwowano wzrost liczby pracujących o 8,6% oraz spadek liczby bezrobotnych o 65,6%.

Pracujący

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021, liczba pracujących w województwie podlaskim w ostatnim tygodniu marca 2021 r. wyniosła 490,9 tys. i w porównaniu z zanotowaną podczas poprzedniego spisu wzrosła o 38,9 tys., tj. o 8,6% (w kraju zwiększyła się o 13,8%).

W ostatnim okresie międzyspisowym liczba pracujących wzrosła o 38,9 tys. osób, tj. o 8,6%

Większość pracujących stanowili mężczyźni. Ich udział w analizowanej grupie wyniósł 53,7%. W odniesieniu do wyników NSP 2011 odnotowano wzrost zarówno liczby pracujących mężczyzn – o 5,8%, jak i kobiet – o 12,1% (w Polsce wzrost wyniósł odpowiednio 10,0% i 18,4%).

Z danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że zdecydowaną większość omawianej zbiorowości, tj. 61,2% stanowili mieszkańcy miast. Ludność zamieszkująca na wsi stanowiła 38,8% ogółu pracujących. Liczebność tych grup zwiększyła się na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat odpowiednio o 11,4% i 4,5% (w kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 12,9% i 15,3%).

W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba pracujących w miastach zwiększyła się o 11,4%, a na wsi – o 4,5%

Tablica 1. Pracujący według płci oraz miejsca zamieszkania (miasta – wieś)

Wyszczególnienie	2011		2021	
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach
Ogółem	**452,0**	**100,0**	**490,9**	**100,0**
mężczyźni	249,3	55,2	263,7	53,7
kobiety	202,7	44,8	227,2	46,3
Miasta	269,9	59,7	300,6	61,2
Wieś	182,1	40,3	190,3	38,8

[1] Wyniki spisu zostały opracowane dla kategorii ludności według definicji krajowej (definicję zaprezentowano na końcu Informacji sygnalnej)

Wykres 1. Struktura pracujących według płci

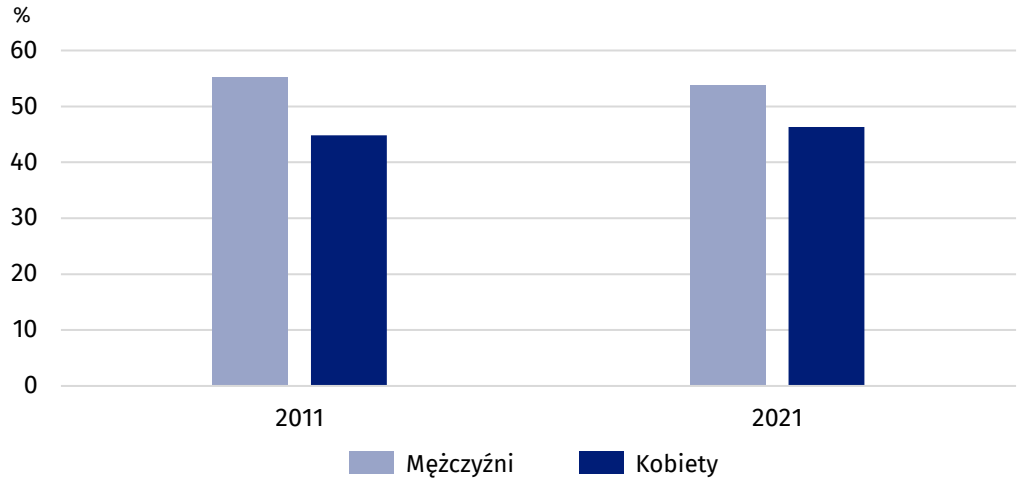

Analiza wyników NSP 2021 w województwie podlaskim wykazała starzenie się realnych zasobów pracy. Świadczą o tym wzrost liczby pracujących w wieku powyżej 54 roku życia (także w wieku poprodukcyjnym) oraz spadek liczby pracujących w wieku do 34 lat w stosunku do wyników NSP 2011. Liczebność populacji pracujących zawodowo w wieku 55 lat i więcej zwiększyła się w porównaniu z zanotowaną w NSP 2011 o 49,9 tys. (do 107,2 tys. w 2021 r.), a w wieku do 34 lat zmniejszyła się o 16,3 tys. (do 145,6 tys.).

W odniesieniu do wyników NSP 2011 zwiększyła się liczba pracujących powyżej 54 roku życia (o 87,1%), a spadła liczba osób pracujących w wieku do 34 lat (o 10,1%)

Tablica 2. Pracujący według płci i wieku

Wyszczególnienie	2011			2021		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tys.					
Ogółem	**452,0**	**249,3**	**202,7**	**490,9**	**263,7**	**227,2**
15–24 lata	40,5	25,0	15,5	32,4	18,8	13,6
25–34	121,4	67,7	53,7	113,2	61,3	51,9
35–44	114,1	59,7	54,3	126,7	66,8	59,9
45–54	118,8	61,0	57,9	111,4	55,7	55,7
55–64	50,0	31,2	18,8	89,9	50,1	39,8
65 lat i więcej	7,3	4,8	2,5	17,3	11,0	6,3
W tym w wieku:						
produkcyjnym	439,3	243,6	195,7	459,2	252,5	206,6
poprodukcyjnym	11,5	4,8	6,7	31,4	11,0	20,4

Z danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 93,5% wszystkich pracujących (w kraju – 92,8%), a osoby w wieku poprodukcyjnym – 6,4% (w kraju – 7,1%). W przypadku mężczyzn odsetki te kształtowały się następująco: 95,8% i 4,2%, a wśród kobiet: 90,9% i 9,0%. Na różnice te ma wpływ odmienna dla mężczyzn i kobiet górna granica wieku produkcyjnego, wynikająca z wieku emerytalnego.

Osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 93,5% wszystkich pracujących

Analizując populację osób pracujących w wieku produkcyjnym według płci na podstawie wyników ostatnich dwóch spisów można zauważyć wzrost jej liczebności zarówno w grupie mężczyzn, jak i kobiet (odpowiednio o 3,7% i 5,6%). Zaobserwowano również istotne zmiany polegające na ponad 2-krotnym wśród mężczyzn i ponad 3-krotnym wśród kobiet zwiększeniu liczby pracujących w wieku poprodukcyjnym. Wzrósł także odsetek osób w tym wieku w ogólnej liczbie pracujących (wśród mężczyzn o 2,3 p. proc., a wśród kobiet o 5,7 p. proc.).

W porównaniu z wynikami NSP 2011 odnotowano ponad 2,5-krotny wzrost liczby pracujących w wieku poprodukcyjnym

W ostatnim tygodniu marca 2021 r. w strukturze pracujących według wieku dominowały osoby mające 35–44 lata, które stanowiły 25,8% ich ogólnej liczby. Udział ludności w wieku 25–34 lata wśród ogółu pracujących w regionie ukształtował się na poziomie 23,1%. Najmniej liczne były skrajne grupy wieku, tj. 15–24 lata oraz 65 lat i więcej. Ich odsetek w ogólnej liczbie pracujących wyniósł odpowiednio 6,6% i 3,5%.

W strukturze pracujących w województwie podlaskim dominowały osoby w wieku 35–44 lata (25,8% ogółu)

Struktura pracujących mężczyzn i kobiet według wieku była zbliżona. Zarówno wśród mężczyzn, jak i wśród kobiet najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35–44 lata.

Wykres 2. Struktura pracujących według wieku

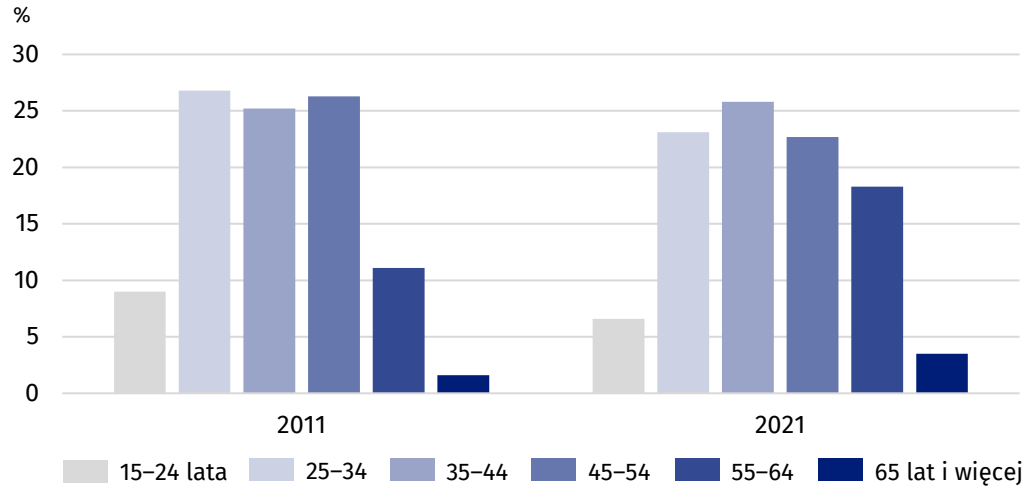

Bezrobotni

W ostatnim tygodniu marca 2021 r. w województwie podlaskim liczba bezrobotnych wyniosła 21,2 tys. i w porównaniu z danymi uzyskanymi w NSP 2011 r. była niższa o 40,5 tys., tj. o 65,6% (w kraju zmniejszyła się o 68,6%). Większość tej populacji stanowili mężczyźni, których udział wyniósł 60,4% (w Polsce – 55,7%). W strukturze bezrobotnych według miejsca zamieszkania dominowała ludność miejska, której odsetek osiągnął wartość 66,5% (w kraju – 60,8%). W regionie w odniesieniu do wyników poprzedniego spisu analizowany wskaźnik obniżył się o 6,5 p. proc.

W okresie pomiędzy ostatnimi dwoma spisami liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 40,5 tys., tj. o 65,6%

Tablica 3. Bezrobotni według płci i miejsca zamieszkania (miasta – wieś)

Wyszczególnienie	2011		2021	
	w tys.	w odsetkach	w tys.	w odsetkach
Ogółem	**61,7**	**100,0**	**21,2**	**100,0**
mężczyźni	33,9	54,9	12,8	60,4
kobiety	27,8	45,1	8,4	39,6
Miasta	45,0	73,0	14,1	66,5
Wieś	16,7	27,0	7,1	33,5

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według płci

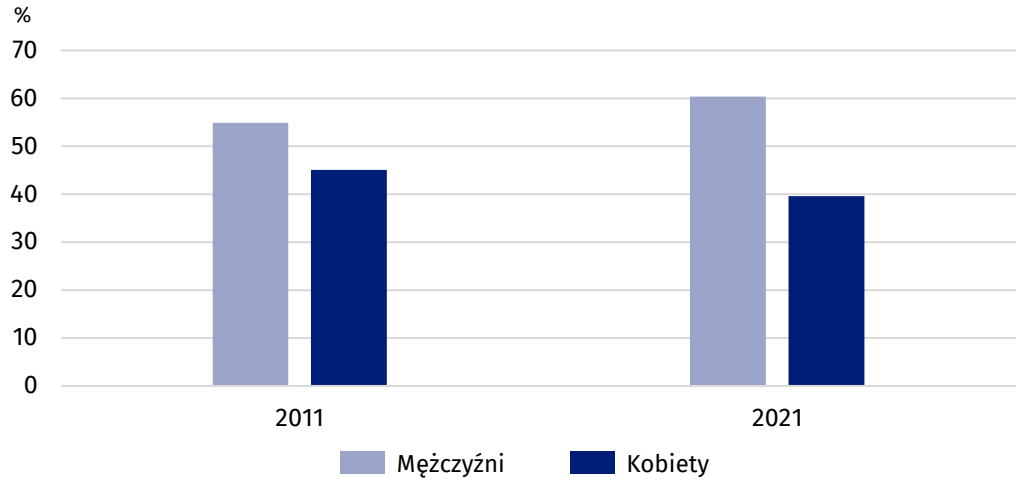

Według wyników ostatnich dwóch spisów, w województwie podlaskim na przestrzeni dziesięciu lat zmniejszył się udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie bezrobotnych, a zwiększył się odsetek bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym. W ostatnim tygodniu marca 2021 r. osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 99,1% (w Polsce – 99,0%) ogółu bezrobotnych, tj. o 0,6 p. proc. mniej niż w końcu marca 2011 r. Udział bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie bezrobotnych województwa podlaskiego ukształtował się wówczas na poziomie 0,9% i wzrósł o 0,7 p. proc. w porównaniu z zanotowanym dziesięć lat wcześniej.

W odniesieniu do wyników NSP 2011 zmniejszył się odsetek bezrobotnych w wieku produkcyjnym (o 0,6 p. proc.), a wzrósł udział osób bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym (o 0,7 p. proc.)

Z danych uzyskanych podczas NSP 2021 wynika, że w Podlaskiem wśród bezrobotnych największą grupę (25,9%) stanowiły osoby w wieku 25–34 lata, a połowa pozostających bez pracy to osoby zaliczane do przedziału 25–44 lata. Najmniejszy udział (0,5%) w ogólnej liczbie bezrobotnych miały osoby w wieku 65 lat i więcej. W stosunku do wyników poprzedniego spisu w populacji bezrobotnych w regionie zmniejszył się odsetek osób w wieku 15–24 lata (o 7,7 p. proc.), 45–54 lata (o 2,8 p. proc.) i 25–34 lata (o 2,3 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych w wieku 35–44 lata (o 6,7 p. proc.), 55–64 lata (o 5,7 p. proc.) oraz 65 lat i więcej (o 0,4 p. proc.).

Tablica 4. Bezrobotni według płci i wieku

Wyszczególnienie	2011			2021		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w tys.					
Ogółem	**61,7**	**33,9**	**27,8**	**21,2**	**12,8**	**8,4**
15–24 lata	15,5	8,8	6,8	3,7	2,0	1,7
25–34	17,4	9,1	8,3	5,5	3,0	2,5
35–44	10,7	5,4	5,3	5,1	3,0	2,0
45–54	12,5	6,6	5,9	3,7	2,3	1,4
55–64	5,5	3,9	1,6	3,1	2,3	0,8
65 lat i więcej	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
W tym w wieku:						
produkcyjnym	61,5	33,8	27,7	21,0	12,7	8,3
poprodukcyjnym	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1

Wykres 4. Struktura bezrobotnych według wieku

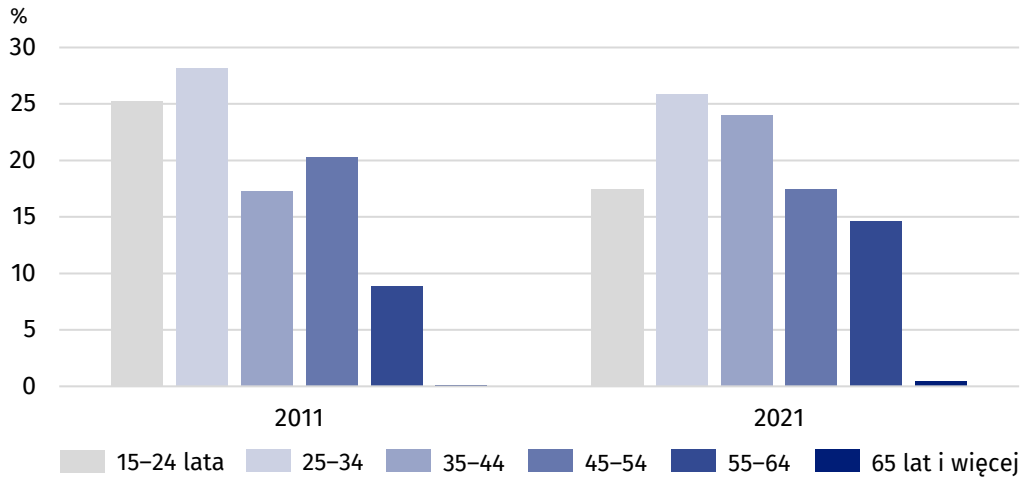

Stopa bezrobocia, określająca natężenie bezrobocia w populacji aktywnych zawodowo, w końcu marca 2021 r. w województwie podlaskim wyniosła 4,1% i zmniejszyła się w porównaniu z zanotowaną w NSP 2011 r. o 7,9 p. proc. (w Polsce spadła o 8,4 p. proc.). Wskaźnik ten był wyższy wśród mężczyzn (4,6%) niż wśród kobiet (3,5%). Według wyników NSP 2021, stopa bezrobocia w miastach wyniosła 4,5%, a na wsi – 3,6% i w odniesieniu do poprzedniego spisu zmniejszyła się odpowiednio o 9,8 p. proc. i 4,8 p. proc.

W stosunku do wyników poprzedniego spisu odnotowano spadek stopy bezrobocia o 7,9 p. proc.

Poziom stopy bezrobocia był zróżnicowany w poszczególnych grupach wiekowych. Najwyższą jej wartość (10,2%) odnotowano wśród osób w wieku 15–24 lata. W szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy były kobiety przed 25 rokiem życia, dla których stopa bezrobocia wyniosła 10,9%. Najniższą stopę bezrobocia zanotowano wśród osób 65-letnich i starszych (0,6%) oraz w grupie wiekowej 45–54 (3,2%).

Najwyższą stopę bezrobocia (10,2%) odnotowano w grupie osób w wieku 15–24 lata

Tablica 5. Stopa bezrobocia według płci i wieku

Wyszczególnienie	2011			2021		
	ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
	w %					
Ogółem	**12,0**	**12,0**	**12,1**	**4,1**	**4,6**	**3,5**
15–24 lata	27,7	25,9	30,4	10,2	9,7	10,9
25–34	12,6	11,9	13,4	4,6	4,7	4,5
35–44	8,6	8,3	8,8	3,9	4,4	3,3
45–54	9,5	9,8	9,2	3,2	4,0	2,5
55–64	9,9	11,2	7,7	3,3	4,4	1,9
65 lat i więcej	0,6	0,5	0,8	0,6	0,7	0,3
W tym w wieku:						
produkcyjnym	12,3	12,2	12,4	4,4	4,8	3,8
poprodukcyjnym	1,0	0,5	1,3	0,5	0,7	0,4

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Białymstoku

Dyrektor Ewa Kamińska-Gawryluk
Tel: 85 749 77 15

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne

Tel: 85 749 77 45, 85 749 77 88

bialystok.stat.gov.pl

@Bialystok_STAT

@UrzadStatystycznywBialymstoku

Powiązane opracowania

Informacja o wstępnych wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Metodologia i organizacja badania

NSP 2021. Wyniki wstępne – informacja sygnalna

Raport zawierający wstępne wyniki NSP 2021

Temat dostępny w bazach danych

GUS - Bank Danych Lokalnych (stat.gov.pl) – obszar tematyczny: Narodowe Spisy Powszechne

Ważniejsze pojęcia

Wybrane pojęcia i definicje spisowe odnoszą się bezpośrednio do omawianego tematu badawczego.

Ludność według definicji krajowej – to stali mieszkańcy Polski, w tym osoby, które przebywają czasowo za granicą (bez względu na okres przebywania), ale zachowały stałe zameldowanie w Polsce. Do ludności nie są natomiast zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo.

Wiek osób określa się liczbą lat ukończonych ustaloną poprzez porównanie pełnej daty urodzenia z datą przeprowadzenia spisu (tzw. momentem krytycznym, tj. 31 marca 2021 r.).

W spisie zastosowano definicje aktywności ekonomicznej ludności zalecane przez Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat), oparte o rekomendacje Międzynarodowej Organizacji Pracy. Zgodnie z tymi zaleceniami przedmiotem badania był fakt wykonywania/posiadania pracy w okresie badanego tygodnia (w Polsce był to tydzień bezpośrednio poprzedzający moment krytyczny spisu, tj. 25–31 marca 2021 r.) bądź poszukiwania pracy i gotowości do jej podjęcia. Przyjęto regułę klasyfikowania każdej osoby tylko do jednej z trzech kategorii: pracujących, bezrobotnych lub biernych zawodowo (faktyczna, a nie formalno-prawna sytuacja zawodowa badanych osób).

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

Do **pracujących** zostały zaliczone wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód,
- nie wykonywały pracy, ale formalnie miały pracę a przyczyną czasowego niewykonywania pracy była np. choroba własna, urlop związany z wypoczynkiem lub opieką nad dzieckiem lub osobą dorosłą, przestój ekonomiczny firmy.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy tzn. podjęły konkretne działania aby znaleźć pracę, w okresie od 1 do 31 marca,
- były zdolne / gotowe podjąć pracę w tygodniu badanym i następnym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).